



## Fundusze europejskie na rzecz wzrostu przedsiębiorczości na lata 2014-2020

Pula środków z budżetu UE, jaką przyznano Polsce na dofinansowanie w ramach Funduszy Strukturalnych UE na lata 2014-2020, będzie o 10 mld EUR większa w porównaniu do poprzedniej perspektywy finansowej (2007-2013) i zamyka się w kwocie 82,5 mld EUR. Środki te będą trafiały do beneficjentów za pośrednictwem 5 programów operacyjnych wdrażanych na szczeblu centralnym, 16 regionalnych programów operacyjnych i jednego programu ponadregionalnego.

Tabela 1: Programy i budżety w Perspektywie UE 2014-2020

Program	Alokacja środków UE [mld EUR]
PO Inteligentny Rozwój	8,6
PO Polska Cyfrowa	2,3
PO Infrastruktura i Środowisko	27,5
PO Polska Wschodnia	2,1
PO Wiedza Edukacja Rozwój	4,4
16 Regionalnych Programów Operacyjnych	31,3

Nowe programy w dużej mierze stanowią kontynuację kierunków wsparcia z poprzedniej perspektywy.

Istotną nowością w porównaniu do poprzedniej perspektywy jest silne ukierunkowanie wsparcia. Wyrazem tej tendencji jest przede wszystkim koncepcja inteligentnych specjalizacji oraz Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Inteligentne specjalizacje to ustalone na szczeblu krajowym i regionalnym obszary tematyczne, kluczowe z punktu widzenia możliwości rozwoju Polski czy danego regionu, w związku z czym zakłada się, że to na tych właśnie tematach powinno koncentrować się wsparcie. W praktyce oznacza to, że wpisywanie się danego projektu w obszar inteligentnej specjalizacji będzie co najmniej zwiększało szanse na uzyskanie wsparcia, a być może nawet będzie stanowiło warunek konieczny, żeby to wsparcie uzyskać. Z kolei ZIT są nowym instrumentem mającym wspierać rozwój terytorialny – koncepcja ta opiera się na założeniu że w celu lepszego oddziaływania na rozwój danego obszaru, dofinansowane projekty powinny być zintegrowane tematycznie.



W efekcie wspierane będą różne tematycznie, ale komplementarne wobec siebie projekty. ZIT-y realizowane będą przede wszystkim w miastach wojewódzkich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie.

Budżet do rozdysponowania w ramach nowej Perspektywy Finansowej UE to 82,5 mld EUR. Programy, w ramach których będzie można ubiegać się o fundusze unijne dla przedsiębiorstw, często stanowią kontynuację programów z poprzedniej perspektywy, tj. 2007-2013, tym niemniej spodziewać się należy szeregu nowości, zwłaszcza w odniesieniu do reguł ubiegania się o dofinansowanie.

### **Pomoc publiczna według nowych reguł**

Nowa perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020 przynosi ze sobą też bardzo duże zmiany w zakresie reguł pomocy publicznej, które w znaczącym stopniu determinują możliwość pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców, jak i jego atrakcyjność.

Przed wszystkim, w zakresie wsparcia na nowe inwestycje przedsiębiorstw (tzw. pomoc regionalna), nastąpi zmiana warunków uzyskiwania wsparcia w porównaniu do okresu 2007-2013. Podstawowa różnica to obniżenie (wyrażonych procentowo) maksymalnych pułapów dofinansowania, co wynika z faktu, iż polskie regiony rozwinęły się w stosunku do średniej unijnej na tyle, iż wsparcie im przyznawane powinno być niższe. W efekcie, jedynie 4 województwa Polski wschodniej utrzymały najwyższy (50%) limit pomocy – w pozostałych regionach maksymalne wsparcie spadło do 35 a nawet 25% (z poziomu 50 lub 40%). W specyficznej sytuacji znajduje się woj. mazowieckie – w poprzedniej perspektywie uprawnione do 30% limitu – w nowym rozdaniu limit ten wyniesie 35%, z wyjątkiem podregionu zachodniego (20%) i m.st. Warszawa (do końca 2017 – 15%, następnie jedynie 10%)\*. Specyficzna sytuacja woj. mazowieckiego wyraża się również w tym, iż duże firmy, które planują rozbudowę swych zakładów zlokalizowanych w tym regionie będą mogły uzyskać dofinansowanie jedynie na dywersyfikację w kierunku nowych branż.

Na znaczeniu w nowej perspektywie 2014-2020 zyska z kolei tzw. pomoc horyzontalna na ochronę środowiska i energetykę, co wynika m.in. z faktu wyłączenia sektora energetycznego z reguł pomocy regionalnej.

Spośród zmian w pozostałych rodzajach pomocy publicznej warto pamiętać jeszcze o:

- Pomoc de minimis – limit pomocy pozostaje teoretycznie niezmienny (co do zasady 200 tys. EUR na 3 lata), tym niemniej będzie on odnoszony już nie do pojedynczego przedsiębiorstwa, a do grupy podmiotów powiązanych, co w efekcie oznaczać może istotne ograniczenie (zwłaszcza w przypadku dużych grup kapitałowych);



- Pomoc horyzontalna na B+R - odstąpiono od konieczności zwrotu dofinansowania w przypadku wygospodarowywania przychodów z prototypów;
- Pomoc horyzontalna na szkolenia – zrezygnowano z podziału na szkolenia specjalistyczne i ogólne.

### **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020**

Cel główny POIR: znaczące pobudzenie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się głównie zwiększeniem nakładów prywatnych na B+R.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej,
- zwiększenie stopnia komercjalizacji badań naukowych poprzez budowę powiązań pomiędzy nauką i gospodarką,
- podniesienie jakości i interdyscyplinarności oraz umiędzynarodowienia badań naukowych.

Najważniejsze założenia POIR:

- Cel – zwiększenie nakładów, w szczególności prywatnych, na B+R.
- Większy nacisk na wspieranie projektów realizowanych we współpracy sektorów nauki i biznesu – ukierunkowanie tematyczne badań na potrzeby gospodarki.
- Koncentracja na inteligentnych specjalizacjach, czyli obszarach tematycznych o najwyższym potencjale naukowym i gospodarczym w skali kraju i regionów.
- Koncentracja na wykorzystaniu istniejących zasobów – wsparcie nowej infrastruktury (jednostek naukowych, IOB) w bardzo ograniczonym zakresie.
- Komplementarne wsparcie w ramach POPW i RPO, a także w programie Horyzont 2020 (projekty międzynarodowe).

### **Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020**

Technologie informacyjno-komunikacyjne to jeden z 11 podstawowych obszarów wsparcia funduszy UE na lata 2014 -2020. Zawiera się on w celu tematycznym 2 „Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych”, który realizowany ma być poprzez następujące priorytety inwestycyjne:

- poszerzanie dostępu do sieci szerokopasmowych, rozwój sieci o wysokiej przepustowości i wspieranie przyjęcia nowych technologii i sieci w gospodarce cyfrowej,
- rozwój produktów i usług opartych na TIK, handlu elektronicznego oraz zwiększanie zapotrzebowania na TIK,



- wzmacnianie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych dla e-administracji, e-learningu, e-integracji, e-kultury i e-zdrowia

Zwiększanie dostępu do sieci szerokopasmowych poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę sieci dostępowych oraz szkieletowo-dystrybucyjnych, jako uzupełnienie istniejącej sieci szerokopasmowej.

Wsparcie rozwoju e-administracji poprzez rozwój e-usług publicznych, zapewnienie wysokiej interoperacyjności wszystkich systemów informatycznych oraz rejestrów publicznych, jak również upowszechnianie funkcjonowania cyfrowych urzędów w oparciu o wypracowane standardy, a także wsparcie w obszarze otwartego państwa poprzez budowę/rozbudowę repozytoriów, digitalizację zasobów publicznych oraz upowszechnianie informacji publicznej

E-integracja oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych.

Pierwsze dwa obszary wskazują kierunki poprawy ilości i jakości infrastruktury, usług i treści. Trzeci filar ma pomóc wykreować popyt, dzięki zwiększeniu kompetencji cyfrowych społeczeństwa i eliminacji barier mentalnych w wykorzystaniu szans, jakie niosą technologie cyfrowe.

### **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020**

Wsparcie gospodarki:

- efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku
- sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej

Zakres Programu:

- Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej
- Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
- Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej
- Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej
- Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego
- Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego
- Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia
- Pomoc techniczna

### **Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020**

Cel główny PO PW 2014-2020 - Wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej



Zostanie on osiągnięty poprzez koncentrację działań programu na:

- wsparciu w obszarze innowacyjności i B+R,
- wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności w obszarze internacjonalizacji,
- wsparciu atrakcyjności inwestycyjnej makroregionu w szczególności poprzez zwiększenie dostępności transportowej.

### **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**

Celem PO WER jest wzmocnienie wybranych polityk publicznych realizujących cele strategii Europa 2020

Interwencja EFS w ramach osi priorytetowej na poziomie krajowym skupiać się będzie na reformach systemów i struktur, wypracowaniu systemowych rozwiązań, poprawie otoczenia regulacyjnego, wsparciu instytucji, w których świadczona jest pomoc indywidualnym osobom i instytucjom Oś będzie wspierała reformy polityk publicznych w zakresie:

- Rynku pracy
- Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu
- Oświaty
- Adaptacyjności przedsiębiorstw i kształcenia osób dorosłych
- Zdrowia
- Dobrego rządzenia

### **Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020**

Ze względu na pozytywne doświadczenia z wdrażania programów regionalnych w obecnej perspektywie w latach 2014-2020 następować będzie dalsza decentralizacja systemu zarządzania Polityką Spójności.

Udział EFRR przeznaczony na regionalne programy operacyjne w całości alokacji EFRR wyniesie ponad 55% (wzrost z 49,7%), natomiast w przypadku EFS udział ten wyniesie ok. 72% całości alokacji na ten fundusz.

W okresie programowania 2014-2020 realizowanych będzie 16 dwufunduszowych regionalnych programów operacyjnych: 15 RPO dla regionów słabiej rozwiniętych oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego.

Cel Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 (RPO): zwiększenie konkurencyjności regionów oraz poprawa jakości życia ich mieszkańców poprzez wykorzystywanie potencjałów regionalnych i niwelowanie barier rozwojowych, w oparciu o strategię rozwoju województw, z naciskiem na regionalne strategie inteligentnej specjalizacji.

Główny nacisk na wspieranie przedsiębiorczości wynikającej z regionalnych specjalizacji, interwencje na rzecz edukacji, zatrudnienia i włączenia społecznego.



Uzupełniająco do działań krajowych: upowszechnienie technologii TIK, infrastruktura ochrony środowiska, działania z zakresu energetyki i transportu.

Wymiar terytorialny w ramach RPO:

- uwzględnienie potrzeb i potencjałów szczególnych terytoriów, w tym zwłaszcza wskazanych obszarów strategicznej interwencji,
- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) - wsparcie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w odniesieniu do miast wojewódzkich oraz ich obszarów funkcjonalnych,
- Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS/CLLD) – działania oparte o zintegrowaną strategię, odpowiadające na lokalne potrzeby.

### **Podział interwencji na poziomy krajowy i regionalny**

*Cel tematyczny 1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji oraz jego priorytety inwestycyjne*

Na poziomie krajowym wspierane będą przede wszystkim interwencje skierowane na rozwijanie inteligentnych specjalizacji krajowych oraz regionalnych, a także projekty w obszarze B+R kierowane do najlepszych w skali kraju jednostek naukowych i dydaktycznych oraz do przedsiębiorstw. Co do zasady, wykorzystywana będzie istniejąca już infrastruktura B+R.

Na poziomie regionalnym wsparcie skoncentruje się na wzmacnianiu inteligentnych specjalizacji, wynikających ze strategii wojewódzkich, z uwzględnieniem istniejącego

potencjału naukowo-dydaktycznego oraz specyficznych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i geograficznych. Wsparcie otrzymają przedsiębiorcy w zakresie prac B+R, wdrożenia własnych lub zakupionych wyników badań naukowych, czy w zakresie zaplecza badawczo-rozwojowego.

*Cel tematyczny 2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych*

Na poziomie krajowym realizowane będą inwestycje z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji sieci dostępowych i szkieletowych, projekty jednostek administracji krajowej związane z zastosowaniem TIK, rozwojem i zwiększeniem dostępu do elektronicznych usług publicznych oraz e-integracji i upowszechnienia TIK.

Na poziomie regionalnym wsparcie uzyskają przede wszystkim przedsiębiorcy w zakresie rozwoju TIK, projekty związane z rozwojem i zwiększeniem dostępu do e-usług publicznych oraz projekty zarządzane przez jednostki administracji szczebla regionalnego lub lokalnego.



*Cel tematyczny 3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury*

Na poziomie krajowym wspierane będą głównie działania systemowe i pilotażowe związane z wykorzystaniem nowych pomysłów w przedsiębiorstwach, oraz promocją i wsparciem rozwoju współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw, a także projekty pilotażowe i systemowe w zakresie wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu.

Większość działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości podejmowanych będzie na poziomie regionalnym (np. wsparcie rozwoju MŚP, współpraca międzynarodowa przedsiębiorstw oraz ich promocja na rynkach międzynarodowych, rozwój usług oferowanych przez IOB).

*Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach*

Na poziomie krajowym wspierane będą interwencje o zasięgu ponadregionalnym, istotne z punktu widzenia kraju:

- przedsięwzięcia w zakresie OZE o wysokiej mocy instalowanej elektrowni lub jednostki wraz sieciami umożliwiającymi podłączenie do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego,
- inteligentne systemy dystrybucji.
- działania zwiększające efektywność energetyczną w dużych przedsiębiorstwach, sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej,
- inwestycje wynikające z planów niskoemisyjnych dla różnego typu obszarów.

Na poziomie regionalnym wsparcie będzie koncentrowało się przede wszystkim na inwestycjach o zasięgu regionalnym i lokalnym, np.:

- wszystkie typy OZE o mniejszej mocy instalowanej elektrowni lub jednostki oraz sieci dystrybucyjne umożliwiające przyłączenie OZE do systemu energetycznego,
- działania na rzecz efektywności energetycznej MŚP oraz w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej,
- działania wynikające z planów niskoemisyjnych (uzupełniająco do wsparcia krajowego).

*Cel tematyczny 5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem*

Większość interwencji związanych z gospodarką wodną w układzie zlewniowym, zrównoważonego zarządzania wybrzeżami oraz zabezpieczeniem obszarów szczególnie narażonych na ryzyko wystąpienia powodzi, będzie realizowana z poziomu krajowego.



Wsparcie uzyskają również zadania dotyczące monitoringu środowiska oraz rozwoju systemu zarządzania kryzysowego.

Na poziomie regionalnym realizowane będą interwencje w zakresie takim jak: mała retencja, czy regionalne systemy ostrzegania, w tym wyposażenie w systemy ratowniczo-gaśnicze.

*Cel tematyczny 6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów*

Na poziomie krajowym wspierane będą duże inwestycje o znaczeniu strategicznym wynikające z różnego typu dokumentów krajowych, m.in. w zakresie: budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów, efektywności procesu oczyszczania ścieków przemysłowych, wsparcia na rzecz obszarów Natura 2000 oraz parków narodowych, edukacji ekologicznej oraz rekultywacji terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

Na poziomie regionalnym realizowane będą inwestycje wynikające z dokumentów o mniejszej skali, zasięgu i znaczeniu, m.in. w zakresie zgodnym z WPGO, dotyczącym budowy i modernizacji sieci kanalizacji i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach poniżej 10 tys. RLM, wsparcia MŚP w zakresie ochrony powietrza oraz regeneracji zdegradowanej przestrzeni miejskiej.

*Cel tematyczny 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych*

Na poziomie krajowym realizowane będą, inwestycje w sieci TEN-T, wynikające z planów krajowych, a także drogi łączące się z infrastrukturą TEN-T, inwestycje na rzecz modernizacji sieci kolejowej poza siecią TEN-T (zarządzanej przez PKP PLK SA) oraz działania na rzecz przesyłu, magazynowania i dystrybucji gazu oraz przesyłu energii elektrycznej (linie wysokiego napięcia).

Na poziomie regionalnym realizowane będą, wynikające z regionalnych dokumentów, inwestycje poza siecią TEN-T lub mające na celu połączenie z nią (drogi wojewódzkie i powiatowe), a także projekty związane z modernizacją infrastruktury kolejowej poza siecią TEN-T pozostającej we władzy samorządu.

*Cel tematyczny 8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników*

Interwencja na szczeblu krajowym będzie skupiać się na reformach systemów i struktur, w których ramach świadczona jest pomoc indywidualnym osobom i instytucjom, polegająca na poprawie efektywności usług świadczonych na rzecz klientów instytucji rynku pracy.

Większość działań na poziomie regionalnym zostanie skierowanych do poszczególnych osób i instytucji w celu poprawy ich sytuacji na rynku, np.:





- poprawa dostępu do zatrudnienia, w tym podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych, podejmowanie lokalnych inicjatyw,
- wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- wspieranie zdolności przystosowania się przedsiębiorstw i pracowników do zmian.

*Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem*

Na poziomie krajowym wsparcie związane będzie z tworzeniem i wdrażaniem rozwiązań systemowych oraz o zasięgu ponadregionalnym, m.in.:

- działania na rzecz wysokospecjalistycznej opieki zdrowotnej,
- działania związane z ratownictwem medycznym.

Na poziomie regionalnym wsparcie zostanie skierowane do poszczególnych osób i instytucji w celu poprawy ich sytuacji na rynku, oraz m.in.:

- interwencje związane z ochroną zdrowia i infrastrukturą społeczną wyrównujące nierówności w dostępie do usług na poziomie regionalnym i lokalnym,
- rewitalizacja w oparciu o LPR łącząca tzw. działania miękkie z inwestycjami infrastrukturalnymi.

*Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie*

Z poziomu krajowego interwencja skupiać się będzie na reformach systemów i struktur, w których ramach świadczona jest pomoc indywidualnym osobom i instytucjom. Tylko na tym poziomie realizowane będą działania na rzecz szkolnictwa wyższego.

Na poziomie regionalnym wsparcie zostanie skierowane do poszczególnych osób i instytucji w celu poprawy ich sytuacji na rynku. Na tym poziomie wspierana będzie infrastruktura edukacyjna i szkoleniowa – wsparcie szkół zawodowych.

**Przygotował:**

**Punkt Informacji Europejskiej**

**Europe Direct – Poznań**

**przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu**

**al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań**

**tel. 61 8521670**

**e-mail: [europedirect-poznan@irpoznan.com.pl](mailto:europedirect-poznan@irpoznan.com.pl), [www.europe-direct.poznan.pl](http://www.europe-direct.poznan.pl)**

**Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej**

